

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 90 (7420)

СЕРАДА, 14 КАСТРЫЧНІКА

1942 г.

ТАВАРЫШЫ ПАРТЫЗАНЫ І ПАРТЫЗАНКІ! БРАТЫ БЕЛАРУСЫ!

25 ГАДАВІНУ КАСТРЫЧНІКА СУСТРЭНЕМ ПАД СЦЯГАМ БАРАЦЬБЫ ЗА ВЫЗВАЛЕННЕ БЕЛАРУСІ АД НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ! МАЦНЕЙ УДАР ПА ГІТЛЕРАЎСКІХ НЯГОДНІКАХ!

АДСТАІМ ЗАВАЁВЫ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА!

У суровыя дні цяжкіх выпрабаванняў сустракае наш народ знамянальную дату—25-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. У жорсткіх баях з нямецка-фашысцкімі ардамі на франтах Айчыннай вайны родная Чырвоная Армія адстойвае чэсць, свабоду і незалежнасць Савецкай Радзімы, адстойвае вялікія заваяванні Кастрычніка.

Кожны раз наш беларускі народ, як і ўсе народы вялікага Савецкага Саюза, сустракае знамянальную гадавіну як дзень магутнай дэманстрацыі гістарычных перамог сацыялізма.

Беларусы! Успомніце, як квітнела наша рэспубліка пры Савецкай Уладзе. Савецкая ўлада аддала зямлю калгаснікам бясплатна на вечнае карыстанне. На гэтай зямлі тружанікі вёскі пабудавалі новае, радаснае, заможнае жыццё. У нашых клецях было поўна хлеба. На нашых фермах гадавалася безліч жывёлы. Красавалі нашы сады, багатым ураджаем шумелі нівы. Нашы дзеці вучыліся ў пабудаваных савецкай уладаю школах, тэхнікумах і ўніверсітэтах. Мы пабудавалі цудоўныя фабрыкі і заводы, электрастанцыі і клубы, дзіцячыя сады і тэатры.

Усё гэта мы заваявалі пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

І вось прыпаўзла на нашу зямлю фашысцкая гадзіна і

хоча зрабіць нас рабамі.

Гітлераўскія ізвергі ператварылі ў руіны, папалілі дзесяткі і сотні квітнеючых гарадоў і вёсак. Яны разграбілі нашу дабро, гонілі нашых людзей на катаржную працу ў Германію. Сотні тысяч мужчын і жанчын, дарослых і дзяцей замучаны, закатаваны нямецкімі людэдамі. Яшчэ нядаўна квітнеючая Беларусь ператворана ў фашысцкае пекла.

Але гітлераўцам не ўдалося і не ўдасца зламаць нашу волю да барацьбы, да помсты, нашу веру ў перамогу. Беларусь заняволена, але не пакорана. Яна зняслаўлена, але не зломлена. Беларусь змагаецца, яна помсціць крывавым нямецкім людэдам. Гарыць зямля пад нагамі акупантаў.

Беларусы! Браты і сёстры! Сустрэнем 25-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі пад сцягам барацьбы за вызваленне Беларусі ад нямецкіх акупантаў. Пашырайце партызанскую вайну! Біце нямецкую сволач, знішчайце гітлераўскіх варвараў! Кроў за кроў! Смерць за смерць!

Чым больш моцна будзем біць немцаў у тылу, тым хутчэй наступіць час канчатковага разгрому ворага.

За вызваленне нашай роднай зямлі, за заваяванні вялікага Кастрычніка, за нашу Беларусь, за савецкую ўладу, за нашу волю, за шчасце нашых дзяцей — у бой, на ворага! Смерць нямецкім акупантам!

Зборка танкаў на тройцы ордэна-носным Кіраўскім заводзе.

ПРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА

Калектыў эвакуіраванага з Віцебска завода № 17, уступіўшы ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, павялічвае тэмпы працы, дае фронту прадукцыю звыш плана.

Змена майстра Багалолавай штодзённа перавыконвае вытворчую праграму.

Растучы рады стаханавцаў, наватараў вытворчасці. Добра працуе работніца тав. Тамашова, якая сістэматычна выконвае заданне на 300—315 процантаў.

Самаадданай працай калектыў завода рыхтуе дастойную сустрэчу 25-й гадавіне Вялікага Кастрычніка.

Д. М. ДАВЫДАВА.

У БЕЛАРУСКІМ ОПЕРНЫМ ТЭАТРЫ

Беларускі. Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета працуе ў г. Горкім. Спектаклі тэатра карыстаюцца сярод гледачоў вялікай папулярнасцю.

На сцэне тэатра з поспехам ідзе «Севільскі цирюльнік» у пастаўцы беларускага рэжысёра В. М. Шахрая.

Днямі адбылася прэ'ера оперы «Кармен». У галоўнай ролі выступіла народная артыстка СССР і БССР, лаўрэат Сталінскай прэміі Л. П. Александровская.

У кастрычніку тэатр пакажа оперу «Еўгеній Онегін», у пастаўцы заслужанага артыста БССР П. С. Златагорана. У ролі Таццяны выступіць народная артыстка БССР Р. В. Млодэк.

Адначасна з работай над класікай, калектыў тэатра заняты аднаўленнем беларускай оперы «Кветка шчасця» і балета «Салавей».

ЯШЧЭ АДНА ГІТЛЕРАЎСКАЯ ФАЛЬШЫЎКА

На-днях нямецкае камандаванне абвясціла, што нямецкія войскі, нібыта, акружылі і знішчылі паўднёвай Ладажскага возера 7 савецкіх дывізій, узялі 12.370 палонных, захапілі ці знішчылі 244 танкі, 307 гармат, 491 мінамёт і г. д. Гэта паведамленне нямецкага камандавання ад пачатку да канца з'яўляецца беспардоннай хлуснёй. Ні паўднёвай Ладажскага возера, ні ў якім-небудзь іншым месцы гітлераўцы не акружылі не толькі ні адной дывізій, але нават ні аднаго савецкага палка.

Паўднёвай Ладажскага возера, у раёне Сінявіна, у верасні месцы савецкіх войскі прадпрынялі наступальныя баі. Мэтай гэтай аперацыі з'яўлялася адцягнуць частку сіл нямецкай арміі з паўднёвага ўчастка фронту. Гэта мэта была дасягнута. Нефалькі нямецкіх дывізій, у тым ліку 4 пяхотных дывізій, якія стаялі ў Крыму, а менавіта—24, 28, 132 і 170,—і прызначаліся для аперацыі пад Сталінградам і на Тераку, спешна былі перакінуты ў раён Сінявіна і тут былі разбіты ці моцна расстрапаны савецкімі войскамі. У ходзе гэтых баёў былі разгромлены 223 і 227 нямецкіх пяхотных дывізій і нанесены вялікія страты 5 горна-стралковай, 24, 28, 121, 132 і 170 пяхотным дывізіям. Праціўнік страціў забітымі, раненымі і палоннымі не менш 60.000 салдат і афіцэраў. За гэты-ж час падбіта і знішчана да 200 нямецкіх танкаў, 244 гарматы, да 400 мінамётаў, 730 кулямётаў і збіта 260 нямецкіх самалётаў.

Нашы войскі ў гэтых баях страцілі забітымі, раненымі і прапаўшымі без вестак 21.384 чалавекі. У адбы-ваўшыхся баях нашы часці страцілі 58 танкаў, 93 гарматы, 249 мінамётаў, 77 станкавых і 214 ручных кулямётаў.

У выніку баёў у раёне Сінявіна была прарвана абарона праціўніка і захоплен рад яго апорных пунктаў, якія, нягледзячы на ўсе контратакі праціўніка, моцна ўтрымліваюцца нашымі войскамі.

Такія сапраўдныя факты, якія поўнаасцю абвяргаюць новую фальшыўку гітлераўскіх фальшывапанетчыкаў.

СОВІНФОРМБЮРО.

На фронтах Айчыннай вайны

У РАЁНЕ СТАЛІНГРАДА

Нашы войскі вядуць агнявыя баі з праціўнікам. Танкі і пяхота немцаў, якія панеслі за апошні час велізарныя страты, актыўнасці не праяўляюць.

Паўночна-заходней Сталінграда байцы Н-скай гвардзейскай часці некалькі прасунуліся наперад.

ВЕЛІЗАРНЫЯ СТРАТЫ НЕМЦАЎ

Кожны дзень баёў у раёне Маздока прыносіць немцам вялікія страты, якія аб'яскоўліваюць іх часці. Толькі на адным участку, праціўнік за першыя сем дзён кастрычніка страціў 5.150 салдат і афіцэраў. Нашы войскі захапілі 36 гармат, 24 мінамёты, 29 станкавых і 27 ручных кулямётаў, 35 аўтаматаў, 855 вінтовак, 5 радыёстанцый і

многа іншай ваеннай маёмасці. Захоплены палонныя.

АКРУЖАН ВАРОЖЫ ГАРНІЗОН

Паўднёва-ўсходней Новарасійска нашы часці перамаглі ўпартае супраціўленне немцаў, прасунуліся наперад і акружылі адзін населены пункт. Ідуць баі на знішчэнне нямецкага гарнізона.

УДАРЫ З МОРА І ПАВЕТРА

Нашымі караблямі ў Балтыйскім моры патоплена 5 нямецкіх транспартаў агульным водазмяшчэннем 16.000 тон.

За тыдзень з 4 па 10 кастрычніка ўключна ў паветраных баях, на аэрадромах і агнём зенітнай артылерыі знішчана 123 нямецкіх самалёты. Нашы страты за гэты-ж час—78 самалётаў.

НА ВЫЗВАЛЕНАЙ ЗЯМЛІ. Малацьба ў калгасе «Новы шлях».

БІЦЬ НЕМЦАЎ СМЕРТНЫМ БОЕМ

Знішчылі 1.000 фашыстаў

Партызанскі атрад «Беларусь» за час сваёй баявой дзейнасці знішчыў каля 1.000 нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Апрача таго, народныя месціцы пусцілі пад адкос 5 чыгуначных эшалонаў праціўніка, спалілі вялікую фабрыку, прадукцыю якой акупанты адпраўлялі ў Германію, разбурылі або спалілі 11 мастоў, знішчылі дзесяткі валасных і паліцэйскіх упраў.

Атрад «Беларусь» таксама знішчае базіліасна здрадніцкаў радзімы — нямецкіх наймітаў.

Мінская обласць.
(Наш кар.).

ШПІТАЛЬ

Думка аб арганізацыі шпіталю даўно займала камандаванне нашага атрада.

Прыдзе час — і мы назавём дзесяткі імёнаў гарацых савецкіх патрыётаў Н-скіх вёсак, якія дапамагалі нам стварыць шпіталь.

Шпіталь прымае і лечыць раненых і хворых партызан. Часам сюды прыбываюць раненыя і з іншых атрадаў.

За час існавання шпіталю прапушчана нямаля раненых і хворых таварышаў. Усе яны выздаравелі і цяпер яшчэ з большай сілай б'юць паганую немчуру.

У сучасны момант у нас дастаткова перавязачных матэрыялаў, розных медыкаментнаў.

Нам удалося выключна добра забяспечыць байцоў харчаваннем. Хворыя атрымліваюць удосталь усе, што патрэбна, каб пакінуўшы шпіталь, адчуваць сябе поўным сіл і здароўя для барацьбы з ворагам. Аб гэтым клапацімся ўсе мы: урачы, медсёстры, санітаркі.

Урач Раіса Ш.

У Н-скім партызанскім атрадзе. Партызаны выходзяць на выкананне баявога задання.

МУЖНЯЯ ПАРТЫЗАНКА

У вёсцы С. паліцэйскія затрымалі дзяўчат — партызанак Фрузу і Фядору. Падарозе ў паліцыю Фядора ўцякла. У Фрузу быў сакрэтны дакумент. Выкарыстаўшы замаяшанне паліцэйскіх, яна паспела схавалася. Калі прывялі яе ў паліцыю, пачаўся допыт.

Збіўшы дзяўчыну, разлаванна паліцэйскія зноў прадаўжалі дапытваць, але мужняя патрыётка нічога не адказвала.

Тады ёй звязалі рукі і, пакінуўшы аднаго паліцэйскага вартаваць яе, разышліся.

Калі паліцэйскі заснуў, Фруза, выскачывшы ў вакно, выратавалася. Так, са звязанымі рукамі, яна дабралася да атрада.

Праз некалькі дзён мужняя партызанка зноў пайшла на выкананне баявога задання.

Партызан С.

ЗНІШЧЫЛІ ўСЕ МАСТЫ

Партызанская разведка да несла, што па шасце Б.—З. немцы перавозяць свае падмацаванні да лініі фронту. Камандаванне партызанскага атрада тав. Нікалая прыняла смелае рашэнне, і адразу «запрацавалі» падрыўнікі.

Аперацыя была выканана бліскава: на перагоне Б.—З. спалены і ўзарваны ўсе масты. Шасце выведзена са строю.

Г. ШЧАРБАТАЎ.

Вілейская обласць.
(Наш кар.).

НА ТАНК „ПАРТЫЗАН ПАЛЕССЯ“

Наш карэспандэнт з Палесса паведамляе:

Каштоўную ініцыятыву праявіў партызанскі атрад пад камандаваннем тав. А. Гэты атрад арганізаваў збор грошай на пабудову танка «Партызан Палесса». За некалькі дзён партызаны са-

бралі 5.020 рублёў.

Атрад тав. А. звярнуўся да партызан Палесса з прапановай падтрымаць ініцыятыву. Адгукнуліся народныя месціцы ўсяго Палесса. Партызанскі атрад тав. П. сабраў 4.278 рублёў, атрад тав. І. — 4.367 рублёў.

СТАРЫ НЯМЕЦКІ ШПІК

Капаючыся на сметніках, гітлераўцы выцягваюць адтуль усякую гніль. Апраўшчы ў фашысцкую вопратку і прыклеіўшы гучны ярлык «пісьменніка», «акадэміка», або проста «дзеяча», акупанты выкарыстоўваюць яе, як свае кадры.

Адначасова з гадзіннікамі, адомовічамі і вішнічамі, гер Кубэ выцягнуў Францішка Аляхновіча.

Каб як-небудзь зладзіць уражанне ад гэтай асобы, якая нічыста пражыла доўгае і поўнае жыццё, фашысты раздзыхваюць яе славу. З гэтай прычыны гітлераўцы ладзілі «юбілей яго працы на беларускай літаратурнай ніве», а цяпер хочучь узвесці ў сан «акадэміка».

Аляхновіч распачаў сваю «дзейнасць» год трыццаць таму назад. Ён пісаў п'есы, у якіх, паказваючы тыпы п'яніц, распуснікаў, гультаёў і валацуг, співаў партрэт уласнай асобы.

Сваю ж п'есу «Пільны свая хата» ён напісаў па заказе контррэвалюцый і царскіх чорнасоценцаў. У гэтай п'есе ён раіць беларускаму сялянству не ўмешвацца ў палітычнае жыццё, сядзець ціха дома ўзапечку, выкрываць у сваім народзе рэвалюцыйныя элементы і аддаваць іх у рукі «законнай улады», як называў ён тады царскі ўрад. Супраць яго народ, што жыццё для сялянства наладзіць людзі, па-

клікаў да гэтага, гэта аначыць — ланы, капіталісты і чыноўнікі.

Але таму, што яго блягуздаў пісаніны ніхто не чытаў, ён перамяніў прафесію і ўзяўся за шпіёнства.

І вось Аляхновіч, як вопытны нямецкі шпіён, вярнуўся ў вілейскія піўнушкі і пачаў зноў сваю правакатарскую работу сярод беларускага народа.

Гэты нямецкі «беларускі пісьменнік» за 25 апошніх гадоў не напісаў ні слова аб беларускім народзе, аб яго радасці, шчасці і горы. Ён 25 гадоў працаваў шпіёнам і дыверсантам, пракладаўчы спежкі нямецкім бандытам на Беларусь.

Такое сапраўднае аблічча гэтага нямецкага найміта, якога сёння немцы выстаўляюць на паказ беларускаму народу, раздзыхваючы яго «славу».

Гэтак, з дазволу сказаць «пісьменніку», які ўжо 25 год не бярэ піра ў рукі, яны даручылі падпісвацца пад бруднай фашысцкай газеткай «Беларускі голас», якая выходзіць у Вільні і ўхваляе ўсе фашысцкія «парадкі» на беларускай зямлі.

Беларускі народ адплаціць гэтаму здрадніку ў шпіёну, які жыруе сёння на слёзах, крыві і пакутах нашых людзей.

М. КАЛІНА.

ХРОНІКА

У АКУПІРАВАНай БЕЛАРУСІ

Гітлераўскія газеты, што выдаюцца ў Мінску, скардзяцца: жанчыны не жадаюць удзельнічаць у фашысцкіх жаночых арганізацыях. Усе яны, як піша газета, на ўпрошванні адказваюць: «Саветы яшчэ вернуцца». Такі адказ б'ягэжыць акупантаў.

Як паведамляюць з Барысаве, па раёну аб'яўлены новы дадатковы падатак. Кожны селянін павінен здаць 180 кілограмаў жыта, 200 кілограмаў яравых, 180 кілограмаў бульбы, 350 літраў малака, 30 яек. Апрача гэтага кожны абкладзецца грашовым падаткам у 500 рублёў і 300 рублёў за «страхоўку». Немцы рашылі дашчэнтна атрабіць беларусаў.

У Мінску немцы арганізавалі банк, які пад вельварныя процанты і заклад маёмасці абяцае выдаць насельніцтву пазыку. Гэты банк з'яўляецца нічым іншым, як новым сродкам аграблення, бо за «несвоечасовую» выплату процантаў закладзеная маёмасць пераходзіць ва ўласнасць банка.

У вёсцы Кайкава, Мінскага раёна, нямецкія забойцы зламалі трох папайшыхся ім пад рукі калгаснікаў, збілі іх да страты прытомнасці, а затым, прывязаўшы іх дротам да хат, спалілі разам з будынкамі.

Гестапаўскія галаварэзы робяць у горадзе Барысаве гвалтоўнае высяленне жыхараў. Па вуліцах III Інтэрнацыянала, Полацкай і Дзяржынскай гестапаўцы выгналі людзей з іх дамоў, а кватэры засялілі жандармамі.

У вёсцы Ваські, Гарадоцкага раёна, нямецкія грабежнікі адабралі ў сялян 29 коняў, 70 кароў і 48 авечак. Сумеснымі дзеяннямі з партызанамі сяляне адбілі награвленую жывёлу.

Акупанты спрабуюць забраць у сялян усе зярно, намалочанае з новага ўраджаю. Для гэтага яны пасылаюць паліцыю па вёсках. У Дубровенскім, Дрыбінскім і Горацкім раёнах сяляне аказалі супраціўленне і схавалі хлеб.

ПАРТЫЗАНСКІ ДЗЕНЬ

У гэтай невяліччай вёсцы, якая раскінулася на ўзгорку паміж лясоў, пануе незвычайнае ажыўленне. Скачуць коннікі, праходзяць узброеныя групы, цягнуцца фурманкі, з невялікімі, але важкімі скрынкамі і газетнымі пакункамі. Тут штаб аб'яднанага партызанскага атрада.

Іван Сцяпанавіч — начальнік штаба, стары партызан, схіліўся над сталом. Хоць пасля ўдала праведзенай ночы аперацыі не пашкодзіла-б адпачыць, але пачынаецца дзень. Трэба ўнесці папраўкі ў вучэбны план, улічыць удалыя і няўдалыя эпизоды праведзенага налёта, трэба з камандзірамі, а потым з усімі байцамі правесці разбор аднаго гарацкага бою, які адбыўся гэтымі днямі.

Думкі яго перарывае зна-

ёмы, вясёлы голас, які ўрываецца з вуліцы ў расчыненае вакно:

— Таварышы камандзіры, выходзь на аглед!

Камандзір атрада, падцягваючы за ремень перакінуты цераз плячо нямецкі аўтамат, пахаджае ля хаты. Ён весела падмігвае ідучаму насустрач камісару. Вочы камандзіра свецяцца шчаслівым бляскам:

— А ну, зірні, камісар, — гаворыць ён.

Сапраўды, настрой у камандзіра сёння прыўзняты. Прыбыў ўзвод коннікаў. Ажыццяўляецца даўня ма-ра камандзіра — стварыць уласную кавалерыю.

Вось на краю вуліцы з-пад шырокай кроны дуба, як з-пад узнятай заслоны, паказваецца воблака пылу, потым пара коннікаў, дру-

гая, трэцяя, чацвертая... І хоць коні не адной масці, зброя не блішчыць на сонцы срэбрам, але праносзяцца яны так імкліва і заліхвацца, што нават скупы на словы, тым больш на пахвалу, стары Іван заўважае:

— Такія, як уваруцца, дык, бадай, не стрымаеш. Міхась Д. гаворыць:

— Мы абмяняліся з немцамі ролямі. У мінулым годзе мы хаваліся ад іх, цяпер яны ад нас. Адно слова «партызан» наганяе на іх сплах. Праўда, для таго, каб яны нас больш «наважалі» — нам прыйшлося перабіць тысячы паўтары фрыцаў. Але гэтыя дзеньчы мала. Я ўжо даўно заўважаю: самае надзейнае лякарства для гітлераўцаў — здымаць іх галовы. Тады яны становяцца зусім спакойнымі.

На зялёнай паліцы сабраліся камандзіры. Яны

выступілі ініцыятарамі, саборніцтва на лепшае выкананне загада таварыша Сталіна — дасканала аўладаць зброяй. Зараз яны сышліся на праверку.

На зямлі стаяць айчыныя і трафейныя кулямёты, ляжаць вінтоўкі, гранаты... Камандзір і сакратар комсамольскай арганізацыі выклікаюць комсамольцаў. Правёрка ідзе строгая і дэталёвая. Баец-партызан павінен дасканала ведаць зброю, выдатна валодаць ёю.

Вось падыходзіць Мікола Г. Дакладна ён адказвае на ўсе запытаны, затым разбірае кулямёт, тлумачыць прызначэнне кожнай часткі, баявыя ўласцівасці кулямёта.

Мікола зусім малады баец, ён не вельмі даўно прышоў у атрад. Прызначылі яго другім нумарам да кулямёта. Хутка давялося ат-

рымаць баявое хрышчэнне ў гарацым баю. З таго бою і палюбіў ён кулямёт. Зараз ён атрымаў павышэнне — стаў першым нумарам, і правёрка паказала, што час ён не марнаваў.

...Падыходзіць вечар. Сёння нядзеля. Дзесяці нясмела, потым усе гучней льюцца гукі гармоніка. Які не суровы час, але сэрца чалавека любіць вясёласць.

Неўзабаве змяркаецца. Пусце вуліца. Дзесяці чуецца вокліч вартавога. Праз якую-небудзь гадзіну дзесяткі і сотні людзей, узброеных кулямётамі і вінтоўкамі, пойдучь выконваць важную аперацыю, пойдучь знішчаць гітлераўскіх бандытаў.

Даніла ПУШЧА.
Іван ШОСТАЎ.

Н-скі раён Беларусі.
(Ад нашых кар.).

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ
73623